

Sygn. akt: I C 1943/20 upr

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 września 2021 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Magdalena Glinkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 23 września 2021 r. w Toruniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. F.

przeciwko (...) Bank S.A w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) Bank S.A w W. na rzecz powoda M. F. kwotę 17.648,68 zł (siedemnaście tysięcy sześćset czterdzieści osiem złotych sześćdziesiąt osiem groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 7 września 2018r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.617 zł (cztery tysiące sześćset siedemnaście złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 1943/20 upr

UZASADNIENIE

Powód M. F. w pozwie przeciwko (...) Bank S.A. w W. wniósł o zasądzenie 17.648,68 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 7 września 2018 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Dochodzona kwota stanowi proporcjonalną część prowizji, do której zwrotu uprawniony był konsument w związku z przedterminową spłatą kredytu zaciągniętego u pozwanego (...) Bank S.A. w W. w dniu 18 lipca 2017 r., a którą to wierzytelność nabył powód w drodze umowy cesji. W uzasadnieniu pozwu powód powołał się na art. 49 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim.

W dniu 17 sierpnia 2020 r. wydany został nakaz zapłaty zgodny z żądaniem pozwu, który utracił moc z uwagi na wniesienie przez pozwanego sprzeciwu.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, podnosząc zarzut braku statusu konsumenta po stronie kredytobiorcy, sprzeczność umowy przelewu wierzytelności z zasadami współżycia społecznego, zarzut braku legitymacji czynnej powoda z uwagi na nieważność umowy cesji wierzytelności z uwagi na brak przedłożenia zapłaty za umowę sprzedaży wierzytelności.

W toku procesu strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 18 lipca 2017 r. M. Ś. zawarła z (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. umowę kredytu gotówkowego nr (...). Kwota kredytu wynosiła 100.899,87 zł. Kwota prowizji za udzielenie kredytu wynosiła 20.169,88 zł. Kredytobiorca zobowiązał się do spłaty pożyczki w 96 ratach płatnych do 21 dnia każdego miesiąca. Pierwsza rata płatna była do 21 sierpnia 2017 r. wypłata kredytu została rozdysponowana w następujący sposób: 11.437 zł - potrzeby konsumpcyjne, 57.185,00 – spłata zobowiązań kredytowych pkredytobiorcy, 20.169,88 – prowizja, 12.107,99 – ubezpieczenie na życie.

Dowód: Okoliczności bezsporne, a ponadto umowa kredytu - k. 14-16;

W czasie zawierania umowy kredytu M. Ś. prowadziła działalność gospodarczą. Kwota otrzymana w wyniku zawarcia umowy kredytu nie została odnotowana w księdze przychodów i rozchodów, koszty (odsetki od umowy) również nie zostały odliczone jako koszty prowadzenia działalności gospodarczej. Otrzymana kwota została przeznaczona na bliżej nieokreślone cele konsumpcyjne.

Dowód: zeznania M. Ś. z dnia 31 marca 2021 r. – k. 81, wydruk z (...) k. 41, księga przychodów i rozchodów – k. 84-203

Kredyt został spłacony przez kredytobiorcę w dacie 12 raty tj. 23 sierpnia 2018 r.

Dowód: zaświadczenie potwierdzające spłatę kredytu konsumpcyjnego gotówkowego.

M. Ś. w dniu 29 listopada 2019 r. przeniosła na rzecz powoda M. F., przysługującą jej w stosunku do (...) Bank S.A. w W. wierzytelność pieniężną wynikającą z umowy konsolidacyjnego kredytu gotówkowego nr (...), do której zastosowanie ma art. 49 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim. Otrzymała wynagrodzenie w wysokości 4.000 zł, nie czuje się pokrzywdzona wysokością otrzymanego wynagrodzenia

Dowód: umowa przelewu wierzytelności k. 20-21, zeznania M. Ś. z dnia 31 marca 2021 r. – k. 81, potwierdzenie wykonania przelewu – k. 59

Powód pismem z dnia 2 grudnia 2019 r., zawiadomił (...) Bank S.A. w W. o cesji wierzytelności i wezwał go do zwrotu proporcjonalnej części prowizji. Pozwany nie uiszczył na rzecz powoda żądanej przez niego kwoty,

Dowód: zawiadomienie o cesji wierzytelności z wezwaniem do zapłaty – k. 23-25,

Oświadczenie o zwolnieniu z tajemnicy bankowej, k. 22,

Odpowiedź pozwanego – k. 26-27

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów znajdujące się w aktach sprawy, stanowiące dowody bez wydawania odrębnego postanowienia (art. 243² kpc).

Sąd oparł również się na zeznaniach świadka M. Ś.. Sąd uznał je za wiarygodne i znajdujące potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym. Sąd nie podzielił uwag pozwanego o tym, że świadek celowo nie wypowiada się o sposobie rozdysponowania kwoty uzyskanej z kredytu i zasłania się niepamięcią. W wyniku umowy kredytu świadek do ręki otrzymał kwotę rzędu 11.437 zł, nie 100.000 jak twierdzi pozwany, reszta kwoty pożyczki została przeznaczona na spłatę wcześniejszych zobowiązań świadka, koszty prowizji i ubezpieczenia związanego z zawartą umową konsolidacyjnego kredytu gotówkowego.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutu pozwanego o braku statusu konsumenta po stronie kredytobiorczynie.

Zgodnie z art. 22¹ k.c. Za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

Sąd pragnie wskazać, iż zgodnie z art. 6 kc oraz art. 232 zd. 1 kpc, ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne, a strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne.

Przepis art. 6 kc wyraża dwie ogólne reguły: pierwszą – generalnie wymagającą udowodnienia powołanego przez stronę faktu, powodującego powstanie określonych skutków prawnych, oraz drugą regułą, która sytuuje ciężar dowodu danego faktu po stronie osoby, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Pierwsza „zasada obowiązku udowodnienia powoływanego faktu” jest w istocie nieunikniona ze względów racjonalnych, ponieważ odmienna regulacja powodowałaby powstanie niedopuszczalnej łatwości wywodzenia skutków prawnych z prostego powołania się na fakt bez potrzeby jego udowodnienia. Natomiast druga stanowi „ogólną zasadę rozkładu ciężaru dowodu”, od której wyjątki wskazywać mogą niektóre przepisy szczególne (A. Kidyba (red.), K. Kopaczyńska-Pieczniak, E. Niezbecka, Z. Gawlik, A. Janiak, A. Jedliński, T. Sokołowski, Kodeks cywilny. Komentarz. Tom I. Część ogólna, LEX 2009).

Wskazana w art. 6 kc „ogólna zasada rozkładu ciężaru dowodu”, jest regułą w znaczeniu materialnym wskazującą, kto poniesie skutki nieudowodnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, natomiast przepis art. 232 kpc wskazuje, kto ponosi ciężar dowodu w znaczeniu formalnym, „kto powinien przedstawiać dowody” (tak trafnie w orz. SN z dnia 17 lutego 2006 r., V CSK 129/05, Lex nr 200947). Z komentowanego przepisu wynika dla sądu nakaz rozstrzygnięcia merytorycznego, nawet wtedy, gdy postępowanie dowodowe nie przyniosło efektu; sąd powinien rozstrzygnąć na niekorzyść osoby, która opierała swe twierdzenia na faktach nieudowodnionych (P. Machnikowski (w:) Kodeks cywilny..., red. E. Gniewek, t. I, s. 34; podobnie K. Piasecki (w:) Kodeks postępowania cywilnego..., red. K. Piasecki, s. 770).

Powód przedstawił dowód o statusie konsumentem kredytobiorczynie – z umowy konsolidacyjnego kredytu wynika, że kredyt został przeznaczony na cele konsumenne (w wysokości ok. 11 tysięcy złotych) oraz na cele związane ze spłatą pozostałych zobowiązań kredytobiorczynie.

Z przedstawionego wyводу teoretycznego wynika, iż to pozwany powinien wykazać okoliczności, które świadczyłyby o tym, że pozwana nie jest konsumentem w rozumieniu art. 22¹ k.c.

Tymczasem pozwany, będący profesjonalistą nie udowodnił w żaden sposób, by kredytobiorczynie zawierała umowę kredytu w charakterze przedsiębiorcy. Ograniczył się jedynie do argumentowania, że otrzymana kwota kredytu w wysokości 100.000 zł stanowiła większą część zadłużenia M. Ś., zaś po otrzymaniu kredytu prowadzone przez nią przedsiębiorstwo zaczęło prosperować. Tymczasem jak wynika z dokumentów M. Ś. „do ręki” otrzymała ok. 11 tysięcy złotych, nie 100.000 jak twierdzi pozwany, kwota otrzymana z kredytu nie została uwzględniona w księdze przychodów i rozchodów i nie została rozliczona w kosztach prowadzenia działalności gospodarczej. To pozwany jako profesjonalista, udzielając tak dużej kwoty kredytu powinien przeprowadzić postępowanie sprawdzające zdolność kredytową kredytobiorczynie poprzez chociażby ustalenia wysokości i źródła dochodów (w tym działalność gospodarczej). Skoro pozwany twierdzi, że kredyt miał być przeznaczony na cele prowadzonej przez M. Ś. działalności, okoliczność ta winna być wskazana w umowie bądź też we wniosku kredytowym. Pozwany jest profesjonalistą i winien dbać o prawidłowe skonstruowanie umowy.

Podsumowując, Sąd uznał, że kredytobiorczynie w momencie zawierania umowy przysługiwał status konsumenta, stąd należało uznać, że stosunek prawny podlegał reżimowi ustawy o kredycie konsumenckim (art. 3 ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim, t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1083, dalej jako u.k.k.). Oceniając zasadność żądania pozwu, należało

zważyć, że zgodnie z art. 49 ust. 1 u.k.k. w przypadku spłaty całości kredytu przed terminem określonym w umowie, całkowity koszt kredytu ulega obniżeniu, o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, chociażby konsument poniósł je przed tą spłatą. Przepis ten stanowi implementację treści art. 16 ust. 1 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki (Dz.Urz.U.E.L Nr 133, str. 66, dalej „Dyrektywa 2008/48/WE”), zgodnie z którym konsument ma prawo w każdym czasie spłacić w całości lub w części swoje zobowiązania wynikające z umowy o kredyt i w takich przypadkach jest on uprawniony do uzyskania obniżki całkowitego kosztu kredytu, na którą składają się odsetki i koszty przypadające na pozostały okres obowiązywania umowy.

Zgodnie z art. 5 pkt 6 u.k.k. na całkowity koszt kredytu składają się wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności: odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże, jeżeli są znane kredytodawcy oraz koszty usług dodatkowych, w szczególności ubezpieczeń - z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych ponoszonych przez konsumenta.

Kolejno należy podnieść, że wyrokiem z dnia 11 września 2019 r. w sprawie C-383/18 (...) sp. z o.o. przeciwko Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo - Kredytowej im. F. S., (...) Bank S.A. oraz (...) S.A. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (...) dokonując wykładni art. 16 ust. 1 dyrektywy 2008/48/WE wskazał, że przepis ten należy interpretować w ten sposób, że prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta.

W uzasadnieniu (...) podniósł, że art. 3 lit. g) dyrektywy definiuje „całkowity koszt kredytu” jako obejmujący wszystkie koszty, łącznie z odsetkami, prowizjami, podatkami oraz wszelkimi innymi opłatami, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, które to koszty znane są kredytodawcy, z wyjątkiem kosztów notarialnych. Definicja ta nie zawiera zatem żadnego ograniczenia dotyczącego okresu obowiązywania danej umowy o kredyt. Celem dyrektywy było zapewnienie wysokiego poziomu ochrony konsumentów. Zdaniem (...) skuteczność prawa konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu byłaby osłabiona, gdyby obniżenie kredytu mogło ograniczyć się do uwzględnienia jedynie kosztów przedstawionych przez kredytodawcę jako zależne od okresu obowiązywania umowy, wysokość i podział kosztów są określane jednostronnie przez bank, a rozliczenie kosztów może obejmować pewną marżę zysku. (...) zwrócił też uwagę, że objęcie obniżeniem całkowitego kosztu kredytu takich kosztów, które nie zależą wprost od okresu obowiązywania umowy, nie może w sposób nieproporcjonalny działać na niekorzyść kredytodawcy. Jego interesy bowiem są uwzględniane w art. 16 ust. 2 Dyrektywy (...), który przewiduje prawo kredytodawcy do otrzymania rekompensaty za ewentualne koszty bezpośrednio związane z przedterminową spłatą kredytu, oraz art. 16 ust. 4 tej Dyrektywy, który przyznaje państwom członkowskim dodatkową możliwość zapewnienia, aby rekompensata była dostosowana do warunków kredytu i warunków rynkowych dla ochrony interesów kredytodawcy.

W konkluzji (...) odpowiedział na pytanie prejudycjalne, że art. 16 ust. 1 Dyrektywy (...) należy interpretować w ten sposób, iż prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta. Zgodnie ze stanowiskiem (...), redukcja całkowitego kosztu kredytu obejmuje także koszty o charakterze jednorazowym, których wysokość nie ma żadnego związku z okresem kredytowania.

Na tle opisanego wyroku (...), Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 12 grudnia 2019 r. III CZP 45/19 (Biul. SN 2019 nr 11-12) przypomniał, że kompetencja do dokonania przez (...) wiążącej wykładni omawianej Dyrektywy wynika z treści art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Zgodnie z jego treścią Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest właściwy do orzekania w trybie prejudycjalnym o wykładni Traktatów oraz o ważności i wykładni aktów przyjętych przez instytucje, organy lub jednostki organizacyjne Unii, co oznacza, że dokonana przez Trybunał wykładnia tych aktów ma charakter wiążący. Jeżeli zatem (...) dokonał wykładni konkretnego przepisu prawa unijnego, np. zawartego w dyrektywie, przesądzając, który z dwóch lub więcej potencjalnie wchodzących w grę sposobów rozumienia tego przepisu uważa za prawidłowy to taki sam sposób interpretacji powinien być przyjmowany w później wydawanych wyrokach sądów krajowych, w których znajdzie zastosowanie ten przepis.

W rezultacie, powołując się na wykładnię (...), Sąd Najwyższy stwierdził, że przewidziane w art. 49 ust. 1 u.k.k.. uprawnienie konsumenta do obniżenia całkowitego kosztu kredytu w przypadku jego spłaty w całości przed terminem określonym w umowie obejmuje także prowizję za udzielenie kredytu.

Strona pozwana kwestionowała legitymację czynną powoda zarzucając nieważność zawartej umowy przelewu z uwagi naruszenie zasad współzycia społecznego. Wskazała, że umowa przelewu wierzytelności zawiera rażąco niskie wynagrodzenie jakie zapłacono kredytobiorcy za przelew wierzytelności w porównaniu z kwotą jaką powód nabył a nieekwiwalentność świadczeń jest sprzeczna z zasadami współzycia społecznego. Pozwany zaznaczył, że fakt, że niniejsza wierzytelność została nabyta przez podmiot zawodowo zajmujący się skupowaniem wierzytelności, zasługuje na negatywną ocenę moralną i nie mieści się w zasadzie swobody umów określonej w art. 353¹ k.c.

Sąd nie zgodził się z zarzutem, iż umowa cesji jest nieważna z uwagi naruszenie zasad współzycia społecznego poprzez ustalenie w umowie przelewu wierzytelności rażąco niskiego wynagrodzenia dla kredytobiorczyni. Uwzględnić należy w tym zakresie powszechnie akceptowaną zasadę "czystych rąk", zgodnie z którą nie może domagać się ochrony na podstawie art. 5 k.c. ten, kto sam narusza zasady współzycia społecznego. Pozwany zupełnie pomija fakt, że pomimo ciężącego na nim ustawowego obowiązku zwrotu prowizji kredytobiorczyni, nie uczynił tego. Wobec powyższego, w ocenie Sądu zarzut taki podnoszony przez pozwanego stanowi nadużycie prawa i nie zasługuje na ochronę, a nadto, używając języka pozwanego „zasługuje na negatywną ocenę moralną”. Wobec stanowiska wyrażonego w orzecznictwie polskim i europejskim, pozwany winien automatycznie zwrócić kredytobiorczyni proporcjonalną część prowizji, do której zwrotu uprawniony był kredytobiorca w związku z przedterminową spłatą kredytu, czego jednak pozwany bank nie dokonał. Sama Kredytobiorczyni wskazała, że nie czuje się pokrzywdzona otrzymaniem ustalonej kwoty wynagrodzenia, stąd Sąd nie dopatrywał się podstaw, dla których miałyby uznać, iż umowa przelewu jest nieważna z uwagi na naruszenie zasad współzycia społecznego.

Niezasadny był także zarzut braku otrzymania wynagrodzenia, gdyż powód przedłożył dowód uiszczenia ceny wierzytelności, potwierdziła to również sama kredytobiorczyni.

Pozwany nie kwestionował sposobu wyliczenia należnej kwoty przez powoda. Zgodnie ze stanowiskiem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w sprawie Interpretacji art. 49 ustawy o kredycie konsumenckim wyrażonym w kontekście wyroku (...) z dnia 02 marca 2020 r., metodą obliczania kwoty obniżenia kosztów kredytu zapewniającą odpowiednio wysoki poziom ochrony konsumentów, jest metoda liniowa polegająca na proporcjonalnym obniżeniu całkowitego kosztu kredytu o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono okres kredytowania, a więc metoda zastosowana przez powoda. Zgodnie z umową kredyt został udzielony na 96 miesięcy, a więc strony umowy określiły czas jej obowiązywania w miesiącach. W konsekwencji taka sama jednostka czasu służy ustaleniu o jaki okres umowa została spłacona w związku z przedterminową spłatą kredytu. Skoro więc prowizja wyniosła 20.169,88 zł to prowizja z tytułu udzielenia kredytu gotówkowego przypadająca na jedną ratę wynosiła 210,10 zł. kredyt został spłacony po 12 miesiącach, należna kwota prowizji wynosiła więc 2.521,20 zł Powodowi przysługuje zwrot różnicy pomiędzy pobraną kwotą prowizji, a kwotą należną tj. 17.648,68 zł, o czym sąd orzekł w punkcie I postanowienia.

Uznając zatem roszczenie powoda za w pełni zasadne, uwzględniając mechanizm proporcjonalnej redukcji prowizji i uznając, że strona powodowa właściwie dokonała wyliczeń dotyczących wysokości należnej części prowizji, Sąd uwzględnił powództwo w całości.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 52 u.k.k. w zw. z art. 481 §1 k.p.c.

O kosztach procesu Sąd postanowił zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., zasądzać od pozwanego na rzecz powoda: 1.000 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, 3.600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.